

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на правосъдието

Нормативен акт:

Проект на Закон за допълнение на Търговския закон

☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Светла Стойкова - държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“

Елена Генчева - главен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“

Телефон и ел. поща:

02/ 9237522

Svetla.Stoykova@justice.government.bg

02/ 9237564

E.Gencheva@justice.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: „Доброволната ликвидация на бизнес в България налага провеждане на продължително и сложно производство по ликвидация.“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Ликвидацията на търговското дружество е доброволно производство за разпределение на имуществото му след неговото прекратяване. Целта на ликвидацията е да се събере и осребри цялото имущество на дружеството и след като се удовлетворят всички кредитори, остатъкът да бъде разпределен между съдружниците.

Ликвидационното производство се подчинява на определени императивни правила, които уреждат условията за вписване на началото на ликвидацията, провеждането и приключването ѝ. Търговското дружество в ликвидация има ограничена правосубектност - то не може да сключва нови придобивни сделки и да развива своята нормална търговска дейност, а търговските сделки, по които става страна, са ограничени до продажба на неговото имущество, събиране на неговите вземания и изпълнение на задълженията му и разпределение на остатъка от имуществото му между неговите съдружници. Ликвидацията приключва, когато са уредени всички задължения и остатъкът от имуществото е разпределен, след което дружеството може да бъде заличено.

Действащият Търговски закон (ТЗ) в глава седемнадесета „Ликвидация“ (чл. 266 – 274) съдържа общите правила за ликвидация на търговско дружество. Общото събрание на съдружниците или акционерите определя срока, в който трябва да се извърши ликвидацията, избира ликвидатор и определя неговото възнаграждение. Ликвидаторът се вписва в търговския регистър, където се представя нотариално заверено съгласие с образец на подписа му (чл. 266 ТЗ). Съгласно чл. 267 ТЗ, ликвидаторът е длъжен, като обяви прекратяването на дружеството, да покани неговите кредитори да предявят вземанията си. Имуществото на

дружеството се разпределя само ако са изминали шест месеца от датата на обявяване на поканата в търговския регистър (чл. 272, ал. 1 ТЗ).

В допълнение на задължението на ликвидатора по чл. 268, ал. 3 ТЗ да уведоми Националната агенция за приходите (НАП) за започналата ликвидация, разпоредбата на чл. 77 Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) предвижда, че при прекратяване на юридическо лице – търговец, заявителят уведомява териториалната дирекция на Националната агенция за приходите (ТД на НАП) по седалището на търговеца преди подаване на съответното заявление за вписване на подлежащото на вписване обстоятелство. ТД на НАП издава на търговеца или на заявителя удостоверение за уведомяването в срок до 60 дни, което се прилага към внесеното в Агенцията по вписванията заявление за вписване и е условие за разглеждането му.

Съгласно чл. 5, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) при прекратяване на дейността на осигурителите, които нямат правопреемник, включително при ликвидация, в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП НОИ) се предават всички документи по чл. 5, ал. 7, т. 1 (ведомости за заплати, трудови договори, допълнителни споразумения, заповеди за назначаване и други), както и неполучените от осигурените лица трудови книжки, удостоверения и други, въз основа на които може да се установи осигурителен стаж и/или осигурителен доход, и/или категория труд. Документите се предават въз основа на писмено заявление по образец и по ред, определен с инструкцията по ал. 13, а именно Инstrukция № 5 от 2005 г. за приемане и съхраняване на ведомости за заплати и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правопреемник, издадена от управителя на Националния осигурителен институт (ДВ. бр. 57 от 2005 г.) (Инstrukцията). Съгласно чл. 5, ал. 6 от Инstrukцията, ведомостите се подават в 30-дневен срок от прекратяване на дейността, като датата на прекратяване на дейността на търговците и други юридически лица се определя съгласно чл. 5, ал. 1, т. 4 и 5. След подаване на заявлението по чл. 5, ал. 5 се извършва проверка от контролните органи на ТП на НОИ за задължения на осигурителите. Съгласно чл. 22, ал. 2 - 4, когато осигурителят е регистриран след 1 януари 2000 г. и не е имал наети лица, се издава удостоверение, в което след проверка в информационната система на НОИ се вписват посочените обстоятелства. Когато липсват ведомости за заплати изцяло или за определен период от време, се издава удостоверение, в което се вписват посочените обстоятелства. Удостоверенията се издават след приключване на проверката, но КСО и Инstrukцията предвиждат срок за произнасяне на НОИ и издаване на удостоверение за предадени ведомости за заплати.

Доброволната ликвидация на бизнес в България отнема близо една година и на този етап процедурата е продължителна и скъпа. Провеждането на производството изисква подаване на няколко последователни заявления за вписване на различни обстоятелства и обявяване на актове в търговския регистър – за вписване на прекратяване на дейността и ликвидация, покана до кредиторите, за заличаване след приключване на ликвидацията. Наред със заявленията до търговския регистър, подава се заявление до НАП за уведомяване относно предстоящото производството по ликвидация, както и до НОИ за предаване на ведомости за заплати, които приключват с удостоверения. По информация от Агенцията по вписванията, към 27 юли 2023 г. има вписани 16 492 производства по ликвидация, които към момента не са приключени. От тях близо половината - 8 170 производства, продължават повече от 5 години. Не може да бъде установен броят на вписаните в търговския регистър дружества, които никога не са осъществявали дейност или са прекратили дейността си, но не са започнали ликвидация, поради сложната и продължителна процедура, предвидена в действащото законодателство. Съществуването на такива дружества, които не могат да бъдат открити на адреса си на управление, нямат реално действащ законен представител или съществуват само формално вписани, внася правна несигурност и нарушава доверието в търговския регистър.

Необходимо е производството по ликвидация да бъде ускорено, да бъде въведено диверсифициране между компаниите спрямо тяхната зрялост, обем на работа и влияние върху

икономиката на страната. В България се създават между 30 000 и 50 000 нови юридически лица на година, ликвидират се едва около 1 000. Над 90% от новостартиралите компании се провалят още в началните стъпки, като повечето от тях никога не са имали дейност, не са назначавали работници и служители, и не са били регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност. Предполага се, че такива дружества нямат задължения и имущество, което да изисква продължителни процедури за осребряване, удовлетворяване на кредитори и разпределение на остатъка между съдружниците или акционерите. При действащата нормативна уредба ликвидацията на такива дружества изисква преминаване на всички етапи от производството по ликвидация, предвидени за дружествата, които реално са осъществявали дейност и имат задължения.

В отговор на установения проблем, в Плана за възстановяване и устойчивост, Етап 254 в Реформа „Разрастване България“ се предвижда влизане в сила на изменения на Търговския закон за създаване на законова рамка за постигане ускорена ликвидация на юридически лица. Очаква се да бъде реформирана главата относно ликвидацията от Търговския закон с цел улесняване на ликвидацията на дружества без скорошна дейност, които не са регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност, нямат наети служители. Предвижда се, че улесняването на процеса на ликвидация се постига по две основни направления: първото е съкращаване на сроковете на процедурите, а второто - въвеждане на „обслужване на едно гише“, като цялата комуникация за целите на ликвидацията ще се осъществява чрез Агенцията по вписванията.

Законодателната програма на Министерския съвет за периода 1 септември – 31 декември 2023 г., приета с Решение на Министерския съвет № 682 от 04.10.2023 г., предвижда приемане на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон (ЗИД ТЗ) като мярка № 15 от Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз. Основната част от измененията и допълненията в ЗИД ТЗ се отнасят до транспониране на Директива 2019/2121 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с презграничните преобразувания, сливания и разделяния. Друга част от законодателните промени в ЗИД ТЗ е във връзка със създаване на процедура за ускорена ликвидация на юридически лица, в съответствие с ангажиментите на Република България по етап 254 „Влизане в сила на изменения в Търговския закон за създаване на законова рамка за постигане на ускорена ликвидация на юридически лица“ от Плана за възстановяване и устойчивост. Доколкото двете части от законопроекта се разглеждат в отделни работни групи, преминават през различни процедури на консултиране с органите на Европейската комисия и националните органи, както и за създаване на условия за своевременно изпълнение на ангажиментите по НПВУ, дотолкова Министерството на правосъдието ще проведе паралелно самостоятелно съгласуване на двете части на проекта на ЗИД ТЗ.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство и/или чрез въвеждане само на новите технологични възможности, тъй като обществените отношения, които изискват предложената промяна, са регламентирани в Търговския закон (ТЗ). Съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за нормативните актове обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаването на проблема, защото в резултат от нейното прилагане се достига до бавно и скъпо производство по ликвидация, което не води

до задоволителни резултати. Налице е голямо забавяне във времето, което произтича от изискването за предварителни и продължителни проверки от органите на НАП и НОИ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените изменения и допълнения не произтичат от нормативен акт от по-висока степен или от актове от правото на ЕС.

В Плана за възстановяване и устойчивост, Етап 254 в Реформа „Разрастване България“ се предвижда влизане в сила на изменения на Търговския закон за създаване на законова рамка за постигане ускорена ликвидация на юридически лица без скорошна дейност, които не са регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност, нямат наети служители.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и резултатите от нея във връзка с производството по ликвидация.

2. Цели:

1. Стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността в Република България, чрез създаване на облекчени условия за прекратяване на дейността на предприятие;
2. Улесняване на взаимодействието между администрацията и гражданите/предприятията с помощта на цифровите технологии, с оглед на предоставянето на висококачествени публични услуги
3. Укрепване на правната сигурност и доверието в търговския регистър във връзка с действителното положение на дружествата в ликвидация.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Агенция по вписванията;
2. Национална агенция за приходите;
3. Национален осигурителен институт;
4. Предприятия – общо 448 409 бр. нефинансови предприятия, от които 418 951 бр. с до 9 броя заети лица, съгласно последните публикувани данни на Националния статистически институт за 2022 г.
5. Адвокати, вписани в регистрите на адвокатските колегии - броят за 2023 г. е 13 497 (ДВ, бр. 98 от 2022 г.), които може да предоставят правни услуги и представителство на заявителите в производството по ликвидация.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще оказват пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Доброволната ликвидация на бизнес в България налага провеждане на продължително и сложно производство по ликвидация.“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираните проблеми.

При такъв вариант констатираните проблеми ще продължат да съществуват и определените цели няма да бъдат постигнати. Ще продължават да съществуват предпоставките за неефективно, бавно и сложно производство по ликвидация.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни (икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка от заинтересованите страни/групи страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Продължаване на тенденцията за увеличаване на броя на вписаните в търговския регистър предприятия в ликвидация, която продължава с години.

Увеличаване на броя на вписаните в търговския регистър предприятия, които не извършват дейност, но поради продължителното и сложно производство по ликвидация не започват такова.

Запазване на необходимостта от подаване и получаване на документи пред няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ, във връзка с прекратяване на дейността, което ангажира време, труд и разходи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

В случай че посочените предприятия отговарят на условията за провеждане на бързо производство по ликвидация, вариантът „Без действие“ ще се отрази неблагоприятно и за тях.

МСП ще продължат да подават и получават документи пред няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ, във връзка с прекратяване на дейността, което ангажира време, труд и разходи.

Административна тежест:

При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Действия за изменение и допълнение на действащата нормативна рамка“

Описание: За реализиране на варианта е необходимо приемането на Закон за допълнение на Търговския закон

1. Предложения за изменения и допълнения в Търговския закон

Министерството на правосъдието предлага проект на Закон за допълнение на Търговския закон, чрез който се създават условията за провеждане на производството по ликвидация в кратки срокове, както и възможности за „обслужване на едно гише“ чрез Агенцията по вписванията.

Предвижда се създаване на нов член 274а „Бързо производство по ликвидация“, систематично включен в глава седемнадесета „Ликвидация“ на Търговския закон. Терминът „бързо производство“ се използва и в Гражданския процесуален кодекс за означаване на специалните правила и съкратени срокове, при които се разглеждат производствата по определени категории искове.

С оглед създаването на облекчения и намаляване на административната тежест, условията за провеждане на бързо производство по ликвидация само се декларират и представянето на декларация за тези условия следва да бъде достатъчно за разглеждане на заявленията в производството в по-кратки срокове. В този смисъл са предложени условия, изброени изчерпателно и кумулативно в ал. 1 на чл. 274а, които следва да са налице, за да бъде открито бързо производство по ликвидация. Това е допустимо, когато търговското дружество:

1. не е осъществявало дейност или е прекратило осъществяваната дейност преди повече от дванадесет месеца;
2. не е наемало работници и служители или е прекратило трудовите правоотношения с тях преди повече от дванадесет месеца;
3. няма регистрация по Закона за данък върху добавената стойност или е прекратило регистрацията си преди повече от дванадесет месеца;
4. няма непогасени задължения към държавата и общините;
5. няма неприключило производство по установяване на данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски, по което страна е Националната агенция за приходите.

Законопроектът изрично предвижда по-кратък срок за удовлетворяване на всички кредитори. Съгласно чл. 274а, ал. 3, имуществото на дружеството се разпределя само ако са изминали три месеца от деня, в който поканата до кредиторите е обявена в търговския регистър. Това е отклонение от изискването да е изминали шест месеца от деня на обявяване на поканата, установено в чл. 272, ал. 1 ТЗ.

Доколкото в разпоредбата на чл. 274а ТЗ се съдържат специални правила, дотолкова останалите правила на ТЗ относно производството по ликвидация ще се прилагат субсидиарно (чл. 274а, ал. 4 ТЗ).

2. Законодателни промени, свързани с бързото производство по ликвидация по чл. 274а от Търговския закон

Законодателните промени предвиждат съкратени срокове за извършване на съответните проверки от органите на НАП и НОИ и за издаване на необходимите документи, които са условия за разглеждане на заявлението за вписване на откриването на бързо производство по ликвидация и/или за заличаване на дружеството след приключване на бързото производство по ликвидация. Наред с това, промените създават възможности за „обслужване на едно гише“, като всички заявления се подават чрез Агенцията по вписванията, едновременно с подаване на заявления до търговския регистър.

В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се създава чл. 77б „Уведомяване при прекратяване на предприятие чрез бързо производство по ликвидация“, съгласно който Агенцията по вписванията уведомява по електронен път НАП за постъпването на заявление за прекратяване на дейността и откриване на бързо производство по ликвидация. В 30-дневен срок от уведомяването НАП предоставя по електронен път на Агенцията по вписванията информацията за наличие или липса на обстоятелствата по чл. 274а, ал. 1 ТЗ, с която разполага. Правилото осигурява възможност за извършване на необходимата проверка от ТД на НАП на данъчнозадълженото лице, преди да бъде вписано започването на производството по ликвидация. Така отпада изискването търговецът да подаде предварително уведомление до НАП за началото ликвидацията и да представи издаденото въз основа на него удостоверение като условие за разглеждане на заявлението за вписване в търговския

регистър, с което се намалява и 60-дневният срок за произнасяне на НАП съгласно чл. 77 ДОПК.

В чл. 5 от Кодекса за социално осигуряване се създава нова разпоредба - ал. 15. Разпоредбата предвижда, че при подаване на заявление за прекратяване на дейността и откриване на бързо производство по ликвидация осигурителят подава заявлението по ал. 10 (за издаване на удостоверение за предаване на ведомостите) чрез Агенцията по вписванията. Въз основа на това ТП на НОИ издава на осигурителя удостоверение за предаване на ведомостите, в срок до 30 дни от вписване на прекратяване на търговската дейност и откриване на бързо производство по ликвидация по чл. 274а от Търговския закон, при условие че осигурителят няма неизпълнени задължения. Удостоверението се изпраща по електронен път до осигурителя и до Агенцията по вписванията. Предложените промени премахват задължението на заявителя да подава заявление в ТП на НОИ, като се запазва задължението за предаване на ведомостите по надлежния ред, ако осигурителят съхранява такива. Въвежда се и срок за извършване на проверката и издаване на удостоверението от ТП на НОИ.

Законопроектът предвижда съответни изменения и допълнения на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ), във връзка с разглеждане на заявленията за вписване на бързото производство по ликвидация и създаване на условия за подаване на заявления до ТП на НОИ и ТД на НАП чрез Агенцията по вписванията. В чл. 19 „Разглеждане на заявленията“ се създава нова ал. 5, съгласно която длъжностното лице по регистрацията се произнася по заявленията за вписване на откриване на бързо производство по ликвидация по чл. 274а, ал. 1 ТЗ след получаване по служебен път на информацията по чл. 77б, ал. 2 ДОПК. Урежда се изискване за извършване на проверка от длъжностното лице на заявените обстоятелства в декларацията по чл. 274а, ал. 1 ТЗ, което цели да образуването на недопустими бързи производства за ликвидация, когато не са налице условията за това. По този начин ще бъдат ограничени възможните злоупотреби срещу кредиторите и ненужното ангажиране на ресурси на участващите в производството административни органи и лица. За целта в чл. 21 „Обхват на проверката“ се създава нова т. 9, съгласно която длъжностното лице по регистрацията проверява дали съществуването на обстоятелствата по чл. 274а, ал. 1 ТЗ при подадено заявление за бързо производство по ликвидация се установява от информацията по чл. 77б, ал. 2 ДОПК. В случай че при проверка се установи, че някое от обстоятелствата в декларацията по чл. 274а, ал. 1 ТЗ не съответства на информацията, предоставена от НАП, ще бъде налице основание за отказ за вписване съгласно чл. 24, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ.

В преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предвижда, че наредбата по чл. 31, ал. 1 от ЗТРРЮЛНЦ се привежда в съответствие с този закон в 6-месечен срок от влизането му в сила.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

1. Създаване на достъпно, бързо и ефективно производство по ликвидация, проведено в електронна форма, чрез обслужване на едно гише и в съкратени срокове. Създадената форма на обслужване спестява време, труд и разходи за подаване и получаване на документи и административни актове от няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ.

2. Намаляване на броя на вписаните дружества, които макар да са прекратили дейността си, не са започнали производство по ликвидация поради продължителните и скъпи процедури.

С проекта на акта не се предвиждат допълнителни разходи/ трансфери/ други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет

или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет. Предложеният проект на акта не води до въздействие върху държавния бюджет.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка от заинтересованите страни/групи страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Доколкото въздействието от прилагането на предложената нормативна уредба върху страните в съответните производства се очаква да бъде положително, МСП – страни в тези производства, също ще изпитат описаните положителни въздействия.

Създаването на правна рамка за ускорена ликвидация има пряко отношение към изпълнението на „Националната стратегия за малките и средните предприятия“ 2021-2027 г., приета с Решение № 281 на Министерския съвет от 2021 г. В област „По-добро регулиране и бизнес среда“ като стратегическа цел 5.4 в подкрепа на МСП, по пътя към превръщането на България в по-привлекателно място за започване на малък бизнес, развитието и бързото му разрастване, е поставено изискване българските МСП да разполагат с лесни за следване процедури по откриване на предприятие, прекратяване на дейността на предприятие, както и да срещат разбиране и подкрепа от обществото при предоставяне на втори шанс за предприемачите.

Създаването на достъпно, бързо и ефективно производство по ликвидация, проведено в електронна форма, чрез обслужване на едно гише и в съкратени срокове ще бъде изцяло в полза на малките и средни предприятия.

Административна тежест:

1. По отношение на предприятията и адвокатите, като заинтересовани участници в производството по ликвидация, се очаква значително облекчаване на административната тежест. Създадената форма на обслужване спестява време, труд и разходи за подаване и получаване на документи и административни актове от няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ.

2. По отношение на административните органи, които имат правомощия във връзка с прекратяването на дейността и производството по ликвидация – НАП, НОИ и АВ, не се очакват значителни въздействия. Те ще осъществяват същите правомощия, използвайки електронен обмен на информацията по служебен път.

Съобразяват се стратегическите цели на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България, приета с Решение № 298 на Министерския съвет от 2021 г., а именно – електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя, в съответствие с европейски приоритет „Улесняване на взаимодействието между администрациите и гражданите/предприятията с помощта на цифровите технологии с оглед на предоставянето на висококачествени публични услуги“. Принципът „цифрово по подразбиране“ - предоставяне на публичните услуги по електронен път като предпочитан вариант, чрез единно звено за контакт или обслужване на едно гише по различни канали, както и принципът на еднократно събиране и създаване на данни (принцип „само веднъж“) са последователно приложени при уредбата на подаване на всички заявления само веднъж,

чрез Агенцията по вписванията, която по служебен път обменя информацията с останалите публични органи, участващи в производството по ликвидация – НАП и НОИ.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Създаването на достъпно, бързо и ефективно производство по ликвидация, проведено в електронна форма, чрез обслужване на едно гише и в съкратени срокове ще бъде изцяло в полза на малките и средни предприятия.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Ненормативна намеса“:

Описание: Вариант 3 предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез осигуряване на методическа подкрепа посредством провеждане на информационни кампании и обучения, изготвяне на указания, насоки, с цел укрепване на административния капацитет и оптимизиране на административните процедури.

Този вариант не може да преодолее посочените проблеми, а може да се използва като допълнително средство наред със законодателните промени.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни (икономически/социални/екологични) въздействия по отношение на всяка от заинтересованите страни/групи страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Продължаване на тенденцията за увеличаване на броя на вписаните в търговския регистър предприятия в ликвидация, която продължава с години.

Увеличаване на броя на вписаните в търговския регистър предприятия, които не извършват дейност, но поради продължителното и сложно производство по ликвидация не започват такова.

Запазване на необходимостта от подаване и получаване на документи пред няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ, във връзка с прекратяване на дейността, което ангажира време, труд и разходи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

В случай че посочените предприятия отговарят на изискванията за откриване на бързо производство по ликвидация, вариантът „Без действие“ ще се отрази неблагоприятно и за тях.

МСП ще продължат да подават и получават документи пред няколко административни органа – НАП, НОИ и АВ, във връзка с прекратяване на дейността, което ангажира време, труд и разходи.

Административна тежест:

Административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: „Доброволната ликвидация на бизнес в България налага провеждане на продължително и сложно производство по ликвидация.“

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „Нормативни промени“	Вариант 3 „Ненормативна намеса“
Ефективност	Цел 1: Стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността в Република България, чрез създаване на облекчени условия за прекратяване на дейността на предприятие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Улесняване на взаимодействието между администрацията и гражданите/предприятията с помощта на цифровите технологии, с оглед на предоставянето на висококачествени публични услуги.	ниска	висока	ниска
	Цел 3: Укрепване на правната сигурност и доверието в търговския регистър във връзка с действителното положение на дружествата в ликвидация.	ниска	висока	ниска
Ефикасност	Цел 1: Стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността в Република България, чрез създаване на облекчени условия за прекратяване на дейността на предприятие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Улесняване на взаимодействието между администрацията и гражданите/предприятията с помощта на цифровите технологии, с оглед на	ниска	висока	ниска

	предоставянето на висококачествени публични услуги. Цел 3: Укрепване на правната сигурност и доверието в търговския регистър във връзка с действителното положение на дружествата в ликвидация.	ниска	висока	ниска
Съгласуваност	Цел 1: Стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността в Република България, чрез създаване на облекчени условия за прекратяване на дейността на предприятие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Улесняване на взаимодействието между администрацията и гражданите/предприятията с помощта на цифровите технологии, с оглед на предоставянето на висококачествени публични услуги.	ниска	висока	ниска
	Цел 3: Укрепване на правната сигурност и доверието в търговския регистър във връзка с действителното положение на дружествата в ликвидация.	ниска	висока	ниска

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

- ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;
- ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
- съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: „Доброволната ликвидация на бизнес в България налага провеждане на продължително и сложно производство по ликвидация.“ - Вариант 2 „Нормативни промени“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- ☐ Ще се увеличи
- ☒ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

По отношение на предприятията се очаква значително облекчаване на административната тежест. Създадената форма на обслужване спестява време, труд и разходи за подаване и получаване на документи и административни актове от няколко административни органи – НАП, НОИ и АВ.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Предложеният вариант не създава нов регулаторен режим.

Засяга се съществуващ режим на предоставяне на административни удостоверителни услуги от НАП и НОИ, като се предвижда подаване и получаване на такива услуги чрез АВ, предлагайки „обслужване на едно гише“.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

Новосъздаденият чл. 77б в ДОПК предвижда, че АВ уведомява по електронен път НАП за постъпването на заявление за прекратяване на дейността и откриване на бързо производство по ликвидация. В 30-дневен срок НАП предоставя по електронен път на АВ информацията за наличие или липса на обстоятелствата по чл. 274а, ал. 1 ТЗ, с която разполага. Така отпада изискването предприятието да подава предварително уведомление до НАП за началото на ликвидацията, да получи удостоверение от НАП и да го представи в АВ като условие за разглеждане на заявлението за вписване.

Съгласно предвидената нова ал. 15 в чл. 5 КСО, предприятието – осигурител, подава заявлението за издаване на удостоверение за предаване на ведомостите чрез АВ. Въз основа на това и при условие че осигурителят няма неизпълнени задължения, ТП на НОИ издава удостоверение за предаване на ведомостите, което се изпраща по електронен път до осигурителя и до АВ. Предложените промени премахват задължението на заявителя да подава отделно заявление в ТП на НОИ.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Предложеният вариант на действие не предвижда създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрирана инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

Доколкото въздействието от прилагането на предложената нормативна уредба върху страните в съответните производства се очаква да бъде положително, МСП – страни в тези производства, също ще изпитат описаните положителни въздействия. По отношение на предприятията се очаква значително облекчаване на административната тежест. Създадената форма на обслужване спестява време, труд и разходи за подаване и получаване на документи и административни актове от няколко административни органи – НАП, НОИ и АВ.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от приемането на предложените промени.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☒ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☐ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Съгласно чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на акт, заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на правосъдието, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения: няма

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.

<https://www.nextgeneration.bg/14>

2. Законодателна и оперативна програма на Министерския съвет на Република България за периода септември – декември 2023 г.

<https://www.strategy.bg/Publications/View.aspx?lang=bg-BG&categoryId=&Id=376&y=&m=&d=>

3. Национална стратегия за малки и средни предприятия (МСП) в България 2021 – 2027 г.

[https://egov.government.bg/wps/portal/ministry-meu/strategies-policies/strategic-documents:](https://egov.government.bg/wps/portal/ministry-meu/strategies-policies/strategic-documents)

4. Актуализирана стратегия за развитие на електронното управление в Република България, приета с Решение № 298 на Министерския съвет от 2021 г.

<https://www.mi.government.bg/strategy-policy/natsionalna-strategiya-za-malki-i-sredni-predpriyatiya-msp-v-balgariya-2021-2027-g/>

5. Статистически данни – Национален статистически институт, Годишна бизнес статистика за 2022 г. за предприятията от нефинансовия сектор (nsi.bg)

<https://www.nsi.bg/bg/content/8212/%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B9-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0>

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата:12.2023 г.

Подпис:

X

д-р Любомир Талев
директор на дирекция СЗ